

Monumentnummer*: 24978

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 15 augustus 1978
Kadaster deel/nr 82923/165

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Leiden	Leiden		Zuid-Holland				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Sterrenwachtdaan	5			2311 GW	Leiden		
Sterrenwachtdaan	5 A	A		2311 GW	Leiden		
Sterrenwachtdaan	6			2311 GW	Leiden		
Sterrenwachtdaan	8			2311 GW	Leiden		
Sterrenwachtdaan	7			2311 GW	Leiden		
Sterrenwachtdaan	9			2311 GW	Leiden		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Leiden	F				2644		

Omschrijving**

Sterrenwachtdaan 5, 5a, 6, 7, 8, 9, onderverdeeld in Sterrenwachtdaan 5/5a, 6 en 7/8/9.

Gebouwencomplex van de Leidse sterrenwacht, gebouwd in 1858-1861 door de architect H.F.G.N. Camp, op een bolwerk aan de westzijde van de stad, dat daarvoor deel uitmaakte van de Hortus Botanicus.

Het complex bestaat uit een hoofdgebouw, dat door lagere vleugels verbonden is met het woonhuis van de hoogleraar-directeur te linker- en het woonhuis voor de observator te rechterzijde.

Hoofdgebouw, Sterrenwachtdaan 6.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Thans gepleisterd doch oorspronkelijk in schoon-metselwerk uitgevoerd gebouw in eclectisch-classicistische trant, bestaande uit begane-grond en een verdieping. Middenrisaliet in de voorgevel, geprofileerde cordonlijst tussen de parterre en de verdieping. Deuromlijsting met hoofdgestel op consoles, geprofileerde houten vensteromlijstingen. Onder de kroonlijst consoles, waartussen rozetten. Op de kroonlijst een houten balustrade. Aan de achterzijde een bordes. Op het platte dak van het hoofdgebouw vier waarnemingskoepels, waarvan de grootste twee, boven de hal en aan de achterzijde, op zware pijlers geheel los van het gebouw gefundeerd zijn. In de grootste koepel bevindt zich een tienduimskijker uit 1885. In de koepel aan de achterzijde een zesduimskijker uit 1838. In de hal een marmeren buste op console, voorstellend F. Kaiser, vervaardigd door F. Stracke te Amsterdam in 1875; een sterrekijker uit het begin van de 18e eeuw en het Kwadrant van Snellius uit 1617. Voorts vijf klokken, waarvan twee door A. Hohwu te Amsterdam, een door Knobliche in Altona en een van Utzschneider en Fraunhofer te Munchen. Op de verdieping het archief, gebouwd rond de pijler van de grote koepel en aangekleed in de op de renaissance geïnspireerde vormen. Houten gaanderij op zuiltjes met sleutelstukken en gesneden koppen. De gaanderij wordt afgesloten door een ijzeren balustrade. De gecanneleerde houten pilasters, die de kroonlijst van de boekenkasten dragen, hebben in houtsnijwerk uitgevoerde borstbeeldjes als overgang naar het hoofdgestel. Op de begane-grond loopt door het hoofdgebouw en de bijgebouwen een doorlopende gang die gelegenheid gaf tot het testen van lenzen in een overdekte langgerekte ruimte.

V.m. woning van de hoogleraar-directeur, Sterrenwachtdaan 5/5a.

Rechthoekig bakstenen gebouw in eclectische trant, bestaande uit souterrain en bel-etage, waarop een later aangebrachte verdieping. Geprofileerde houten vensteromlijstingen, middenrisaliet en houten kroonlijst, waarop boven de risaliet een attiekverdieping. Balcon tegen de middenrisaliet van de achtergevel. Inwendig een centrale hal met trap die overgaat in een ovale galerij, beide met balusterleuningen. Lichtkoepel boven de hal. Marmeren plavuizenvloer. Boven de haldeuren bovenlichten met gietijzeren levensbomen in getoogde omlijsting. In de kamers stucplafonds en zwartmarmeren schoorsteenmantels.

V.m. woning voor de observator, Sterrenwachtdaan 7/8/9.

Rechthoekig bakstenen gebouw in eclectische trant, bestaande uit souterrain en beletage, waarop een later aangebrachte verdieping. Geprofileerde houten vensteromlijstingen, middenrisaliet en houten kroonlijst. Achter het gebouwencomplex op het overgebleven gedeelte van het vroegere bolwerk een tuin met oud geboomte. Voor het complex, tegenover de woning van de hoogleraar-directeur en ten noord-oosten van de observatorswoning, staan twee waarnemingskoepels, resp. gebouwd in omstreeks 1925 en ca. 1957, die op zichzelf niet voor bescherming in aanmerking komen. In de laatstgenoemde koepel staat een fotografische kijker uit 1897.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuin
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Direkteurswoning
Cultuur, gezondheid en wetenschap	Onderwijs en wetenschap	Sterrenwacht
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	Dienstwoning(K4)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument